

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA
NUOTOLINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026-04-22 Nr. TP-5

Vilnius

Posėdis įvyko 2026 m. balandžio 14 d. 13 val. e. ryšio priemonėmis pusiau nuotoliniu būdu.

Posėdžio pirmininkas – Virginijus Jocys.

Posėdžio sekretorė – Laura Stankevičienė.

Dalyvavo: Etninės kultūros globos tarybos (toliau – EKGT, Taryba) pirmininkas Virginijus Jocys, EKGT nariai – dr. Lijana Birškytė-Klimienė, Rūta Čėsniienė, Sandra Daugirdienė, Ona Drobėlienė, Vilma Griškevičienė, Angelė Kavaliauskienė, Greta Kėvelaitienė, dr. Lina Leparskienė, prof. dr. Lina Petrošienė, Milda Petkevičienė-Dečkovienė, doc. dr. Dalia Senvaitytė, doc. dr. Dalia Urbanavičienė, Gailė Vanagienė, prof. habil. dr. Daiva Vyčiniienė; EKGT specialistai – Violeta Dubnikienė, dr. Jolita Eidikonienė, Valia Skrodenienė, Asta Žernienė, Vilma Žukauskienė, dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė, Jūratė Pancerova, Gintaras Skamaročius.

Posėdžio kvorumas yra. Posėdžio įrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pavaduotojo rinkimo.
2. Dėl EKGT (2025–2029 m.) kadencijos veiklos prioritetų.
3. Dėl bendro EKGT ir regioninių tarybų posėdžio organizavimo.
4. Dėl patikslinto Kanklių metų įgyvendinimo 2026 metais veiksmų plano patvirtinimo.
5. Dėl Lietuvos vietovardžių išsaugojimo darbo grupės sudarymo.
6. Dėl užsienio lietuvių konkurso organizavimo.
7. Kiti klausimai.

EKGT pirmininkas Virginijus Jocys pristatė posėdžio darbotvarkę.

Doc. dr. Dalia Urbanavičienė pasiūlė 6 klausimą formuluoti taip: 6. Dėl užsienio lituanistinių mokyklų mokinių įtraukimo į Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadą.

Virginijus Jocys informavo, kad atsirado papildomų svarstytinų klausimų: dėl tarpinstitucinės tradicinės žvejybos darbo grupės sudarymo, dėl Tarybos nario delegavimo į kultūros ministro sudaromą Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisiją bei Etninės kultūros ir nematerialaus paveldo tarybą,

dėl Aukštaitijos etninės kultūros tarybos sudėties pasikeitimo, dėl Tarybos nario delegavimo į Mažosios Lietuvos posėdį.

Darbotvarkei pritarta bendru Tarybos narių sutarimu.

1. SVARSTYTA. Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pavaduotojo rinkimas.

Tarybos pirmininkas pateikė vieną kandidatūrą – Dalią Senvaitytę.

Dalia Senvaitytė patvirtino, kad sutinka būti kandidate.

Vadovaujantis Tarybos nuostatais, pirmininko pavaduotoją tvirtina Taryba, kandidatūrai turi pritarti daugiau kaip pusė visų Tarybos narių. Vyko atviras balsavimas.

Balsavimo rezultatai: už – 12 (Virginijus Jocys, Vilma Griškevičienė, Onutė Drobelenė, Angelė Kavaliauskienė, Greta Kėvelaitienė, Lijana Birškytė-Klimienė, Rūta Česnienė, Lina Petrošienė, Milda Petkevičienė-Dečkuvienė, Daiva Vyčinienė, Sandra Daugirdienė, Lina Leparskienė).

Susilaikė – 3 (Dalia Urbanavičienė, Dalia Senvaitytė, Gailė Vanagienė).

Prieš – 0.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Ona Drobelenė, Angelė Kavaliauskienė, Dalia Urbanavičienė, Dalia Senvaitytė, Lina Petrošienė.

NUTARTA. Etninės kultūros globos tarybos pirmininko pavaduotoja išrinkti doc. dr. Dalią Senvaitytę.

2. SVARSTYTA. EKG (2025–2029 m.) kadencijos veiklos prioritetai.

Virginijus Jocys pristatė siūlomus prioritetinius veiklos uždavinius, parengtus atsižvelgiant į opiausias problemas. Siūlomi prioritetai nėra baigtinis veiklos kryptių sąrašas, bet nukreiptas į aktualiausių, ilgą laiką besitęsiančių klausimų sprendimą ir apčiuopiamų rezultatų siekimą.

Pirmininkas pabrėžė būtinybę susitelkti į keletą svarbiausių uždavinių, išlaikant visų įstatyme numatytų veiklos kryptių tęstinumą.

Dalia Urbanavičienė atkreipė dėmesį, kad Tarybos veikla turi apimti visas įstatyme numatytas veiklos kryptis, o ne tik siaurą prioritetų dalį. Jai pritarė Gailė Vanagienė. Būtina užtikrinti pradėtų darbų tęstinumą ir įgyvendinti teisės aktuose numatytas funkcijas. Taryba, kaip ekspertinė institucija, turi reaguoti į aktualius valstybės ir visuomenės poreikius.

Virginijus Jocys pabrėžė, kad išskirti prioritetai turėtų būti suprantami kaip orientaciniai uždaviniai, o ne ribojantis 2026-ųjų ir kitų metų veiklos planų pagrindines kryptis, sąrašas.

Diskusijoje taip pat pabrėžta etninės kultūros ugdymo stiprinimo svarba; etnologijos ir folkloristikos studijų krypties atkūrimo bei specialistų rengimo problematika; lituanistikos prioritetų įtvirtinimo aktualumas; užsienio lietuvių tapatybės išsaugojimo ir įtraukimo į veiklas svarba; nematerialaus kultūros paveldo, vietovardžių išsaugojimo ir kitų jau pradėtų iniciatyvų tęstinumo būtinybė. Daiva Vyčiniene ragino nepamiršti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo klausimo.

Virginijus Jocys pasiūlė prioritetinius uždavinius tikslinti ir detalizuoti darbo grupėse, siekiant efektyvesnio problemų sprendimo.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Daiva Vyčiniene, Gailė Vanagienė.

NUTARTA (bendru sutarimu): 1. Išskirti šiuos prioritetinius EKGK veiklos uždavinius: etnologijos ir folkloristikos studijų krypties sugrąžinimas į Studijų kryptių sąrašą; etninės kultūros ugdymo plėtra švietimo įstaigose; lituanistikos prioriteto įtvirtinimas teisės aktuose; etnografinių regionų globa; istorinių vietovardžių išsaugojimas. 2. Tęsti visų įstatyme numatytų Tarybos veiklos kryptių įgyvendinimą.

3. SVARSTYTA. Bendro EKGK ir regioninių tarybų posėdžio organizavimas.

Virginijus Jocys pristatė klausimą dėl bendro EKGK ir regioninių tarybų posėdžio organizavimo.

Regina Mikštaitė-Čičiurkienė informavo apie galimybes organizuoti posėdį Kėdainiuose, pažymėdama, kad dėl suplanuotų renginių Kėdainių – Lietuvos kultūros sostinės – programoje tinkamiausia data yra 2026 m. rugsėjo 28–29 d., posėdį organizuojant bibliotekoje.

Virginijus Jocys siūlė posėdžiui suteikti labiau darbinį, į aktualių problemų sprendimą orientuotą formatą, išvengiant vien pažintinio pobūdžio veiklų.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Regina Mikštaitė-Čičiurkienė, Angelė Kavaliauskienė.

NUTARTA (bendru sutarimu). Organizuoti bendrą EKGK ir regioninių tarybų posėdį 2026 m. rugsėjo 29 d. Kėdainiuose.

4. SVARSTYTA. Patikslinto Kanklių metų įgyvendinimo 2026 metais veiksmų plano patvirtinimas.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Vilma Griškevičienė,

NUTARTA (bendru sutarimu). Pritarti Kanklių metų įgyvendinimo 2026 metais veiksmų planui, patikslinant pagal posėdyje Tarybos narių pateiktas pastabas ir paskelbti Teisės aktų registre. SVARSTYTA. Lietuvos vietovardžių išsaugojimo darbo grupės sudarymas.

Virginijus Jocys pristatė klausimą dėl Lietuvos vietovardžių išsaugojimo darbo grupės sudarymo, pažymėdamas, kad prieš formuojant darbo grupę svarbu aiškiai apsibrėžti jos veiklos tikslus ir uždavinius.

Doc. dr. Dalia Urbanavičienė pristatė iki šiol atliktus darbus šioje srityje. Taryba jau yra pritarusi siūlymams keisti Lietuvos Respublikos teritorinių administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą, siekiant sustabdyti istorinių vietovardžių naikinimą, įtvirtinti istorinių kaimų ir viensėdžių apsaugą bei numatyti aiškesnį jų ribų keitimo reglamentavimą. Taip pat nutarta atnaujinti vietovardžių išsaugojimo gairių rengimą. Darbo grupė turėtų pirmiausia peržiūrėti ir patikslinti parengtus teisės aktų pakeitimų siūlymus bei jų aiškinamąjį raštą; taip pat svarbu į diskusijas įtraukti įvairių sričių specialistus ir institucijas.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Angelė Kavaliauskienė, Ona Drobelenė.

NUTARTA. Sudaryti Lietuvos vietovardžių išsaugojimo grupę, įtraukiant šiuos narius: Virginijų Jocių, Liną Leparskienę, Mildą Petkevičienę-Dečkovienę, Dalią Senvaitytę, Dalią Urbanavičienę.

5. SVARSTYTA. Užsienio lituanistinių mokyklų mokinių įtraukimas į Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadą.

Virginijus Jocys pristatė klausimą dėl užsienio lietuvių įtraukimo į Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadą (toliau – Olimpiada), pažymėdamas, kad pastaruoju metu išaugęs užsienio lituanistinių mokyklų susidomėjimas dėl galimybių dalyvauti Olimpiadoje.

Dalia Urbanavičienė informavo, kad šiuo metu galiojančiose Olimpiados sąlygose jau yra numatyta galimybė dalyvauti užsienio lietuviams, tačiau praktikoje dalyvavo labai mažai mokinių. Taip pat pažymėta, kad didėja užsienio lietuvių bendruomenių (Jungtinės Karalystės, JAV, Italijos ir kt.) susidomėjimas Olimpiada, bet esama organizacinių ir teisinių kliūčių dėl dalyvavimo formų (ypač nuotoliniu būdu); Olimpiados užduotys gali būti per sudėtingos užsienio lietuviams, todėl būtina tikslinti olimpiados nuostatus ir sudaryti jiems palankesnes sąlygas. Informuota, kad gautas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos išaiškinimas leidžia lanksčiau organizuoti užsienio lietuvių dalyvavimą Olimpiadoje, įskaitant atskiros sekcijos užsienio lietuviams steigimą. Tuo tikslu reikėtų siūlyti Lietuvos neformalaus švietimo agentūrai keisti Olimpiados nuostatus.

Virginijus Jocys pasiūlė toliau detalizuoti sprendimus darbo grupėje, bendradarbiaujant su atsakingomis institucijomis ir užsienio lietuvių bendruomenėmis.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė.

NUTARTA (bendru sutarimu). 1. Pritarti siūlymui sukurti užsienio lituanistinių mokyklų mokiniams skirtą atskirą sekciją Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadoje ir tuo tikslu siūlyti keisti jos

nuostatus. 2. Pavesti Olimpiados nuostatų keitimo klausimą išnagrinėti EKGT nuolatinei Švietimo ir mokslo grupei. 3. Deleguoti Dalią Urbanavičienę atstovauti šiam klausimui, pristatyti atliktą užsienio lietuvių bendruomenių ir lituanistinių mokyklų tyrimą 2026 m. balandžio 16 d. Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdyje, dalyvauti tolesniuose svarstymuose.

6. SVARSTYTA. Tarpinstitucinės tradicinės žvejybos darbo grupės sudarymas.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Violeta Dubnikienė, Vilma Griškevičienė.

NUTARTA (bendru sutarimu): 1. Sudaryti šią tarpinstitucinę tradicinės žvejybos darbo grupę, įtraukiant į darbo grupę šiuos narius: Virginijų Jocių (Etninės kultūros globos taryba), Dalią Urbanavičienę (Etninės kultūros globos taryba), Vilną Griškevičienę (Etninės kultūros globos taryba, Šilutės r. savivaldybė), Loretą Sungailienę (Lietuvos nacionalinis kultūros centras, deleguota ir nuo Kultūros ministerijos), Vytautą Tumėną (Lietuvos istorijos institutas), Astą Grušelionienę (Mažosios Lietuvos regioninė etninės kultūros globos taryba), Narūną Lendraitį (Neringos savivaldybė), Rasą Stankutę (asociacija „Vidmarės“), Editą Beržinskienę (BĮ „Neringos muziejai“), Sigą Jakubauskienę (žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“), Giedrių Laduką (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija), Aną Sedenko (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija), Laimą Vaitonytę (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija), Imantą Umbražiūną (Ignalinos rajono savivaldybė), Liną Misiulytę (Palangos kurorto muziejus). 2. Klaipėdos r. savivaldybei delegavus atstovą vietoj Indrės Sliužinskaitės įtraukti į Tarpinstitucinės tradicinės žvejybos darbo grupę. 3. Pavesti darbo grupei spręsti visus su tradicine žvejyba Kuršių mariose ir vidaus vandenyse susijusius verslų išsaugojimo klausimus.

SVARSTYTA. Tarybos nario delegavimas į kultūros ministro sudaromą Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisiją bei Kultūros ministerijos Etninės kultūros ir nematerialaus paveldo tarybą, mirus Tarybos nariui Jonui Rudzinskiui.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė, Ona Droblienė, Lina Petrošienė, Sandra Daugirdienė.

NUTARTA (bendru sutarimu). 1. Atidėti sprendimo priėmimą dėl delegavimo į Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisiją, paskelbiant kvietimą EKGT sudarančioms institucijoms ir regioninėms taryboms teikti kandidatūras užimti nevyriausybinėms organizacijos skirtą vieno nario vietą. 2. Į Kultūros ministerijos Etninės kultūros ir nematerialaus paveldo tarybą deleguoti prof. dr. Liną Petrošienę.

7. SVARSTYTA. Aukštaitijos etninės kultūros tarybos sudėties pasikeitimas.

Kalbėjo: Virginijus Jocys.

NUTARTA (bendru sutarimu). Į Aukštaitijos regioninės etninės kultūros globos tarybos sąrašą įtraukti Rokiškio rajono savivaldybės deleguotą atstovę Giedrę Kublickienę (Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėjo pavaduotoją) – vietoj Irenos Matelienės (Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėjos).

8. SVARSTYTA. EKGTT nario delegavimas į Mažosios Lietuvos posėdį.

Kalbėjo: Virginijus Jocys, Dalia Urbanavičienė.

NUTARTA. Deleguoti Dalią Urbanavičienę dalyvauti Mažosios Lietuvos posėdyje 2026 m. balandžio 15 d. Doviluose.

Posėdžio pirmininkas

Virginijus Jocys

Posėdžio sekretorė

Laura Stankevičienė